

Examenul de bacalaureat național 2017

Proba E. c)

Istorie

Simulare pentru clasa a XII-a

Filiera teoretică, profil umanist, toate specializările; Filiera vocațională - profil artistic, toate specializările; - profil sportiv, toate specializările; - profil pedagogic, specializările: bibliotecar-documentarist, instructor-animator, instructor pentru activități extrașcolare, pedagog școlar; - profil teologic, toate specializările.

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „La 22 aprilie 1964, plenara lărgită a Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Român adoptă *Declarația cu privire la poziția P.M.R. în problemele mișcării comuniste și muncitorești internaționale*, prin care comuniștii români, profitând de disensiunile grave dintre partidul comunist din Uniunea Sovietică și cel din R. P. Chineză, încearcă să se emancipeze de sub tutela sovietică. Această nouă atitudine impune însă schimbarea Constituției Republicii Populare Române din 24 septembrie 1952, care consacră în textul ei dependența României de U.R.S.S. De aceea, se fac alegeri la 7 martie 1965 pentru Marea Adunare Națională, care adoptă la 21 august 1965 o nouă constituție, ce proclamă [...] «Republica Socialistă România» (art.1), considerând că s-a ajuns la un înalt stadiu de dezvoltare în drumul spre comunism, cu o economie socialistă (art.5), cu o proprietate socialistă (art.6), ca bază a oricărei proprietăți, și cu monopolul statului asupra comerțului exterior (art.8).

Pentru a se sublinia independența țării, se renunță la menționarea Uniunii Sovietice în Constituție [...]. Rolul conducător al Partidului Comunist este reliefat și mai pregnant, el apărând acum printre principiile călăuzitoare ale Constituției, făcând obiectul unui articol special chiar la începutul ei: «Art.3. – În Republica Socialistă România, forța politică conducătoare a întregii societăți este Partidul Comunist Român.»

(E. Focșeneanu, *Istoria constituțională a României (1859-1991)*)

B. „Constituția URSS din 1977 pune un accent mai mare pe unitate: «URSS [...] leagă toate națiunile și etniile în vederea edificării în comun a comunismului» (art.70). Același articol precizează că «URSS este un stat multinațional federal unit...», într-adevăr orice grupare care prezintă caracteristici etnice care-i sunt proprii [...] are un statut particular recunoscut de Uniune. [...] Constituția menține atribuțiile statului. În aparență este vorba de o repartizare a puterii între popor, stat și partid. Poporul, «veritabilul deținător al puterii» (art.2) alege Sovietul Suprem cu două Camere: Sovietul Uniunii (767 deputați) și Sovietul Naționalităților (750 deputați). Statul care este expresia voinței sociale își exercită autoritatea grație unui guvern și a numeroase organisme reprezentative. Partidul «care există pentru popor și în serviciul poporului» (art.6, cap.III) este în egală măsură forța care «conduce și orientează societatea sovietică» (art.6). El este însărcinat să definească marile orientări politice și economice, să controleze aparatul de stat și instituțiile economice și sociale [...]»

(P. Milza, S. Berstein, *Istoria secolului XX*)

Pornind de la aceste surse, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți o formațiune politică precizată în sursa **A**. **2 puncte**
2. Precizați, din sursa **B**, o informație referitoare la Sovietul Suprem. **2 puncte**
3. Menționați câte o lege fundamentală precizată în sursa **A**, respectiv în sursa **B**. **6 puncte**
4. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare sursei care susține că statul are un caracter multinațional. **3 puncte**
5. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **A**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*). **7 puncte**
6. Prezentați două practici politice democratice utilizate în Europa, în secolul al XX-lea. **6 puncte**
7. Menționați o asemănare între ideologiile specifice regimurilor totalitare din Europa, în secolul al XX-lea. **4 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursa de mai jos:

„Lovitura de stat [...], de la 2/14 mai 1864, a netezit drumul de punere rapidă în aplicare a reformelor [...] economice și sociale. Pivotal a fost așa-numita lege rurală, decretată la 14/26 august 1864, prin care se institua o mare reîmpărțire a pământului. Ea recunoștea drepturile depline de proprietate ale *clăcașilor* asupra pământului pe care îl aveau conform prevederilor legale anterioare, care le alocaseră suprafețe agrare pe baza numărului de animale de tracțiune, adică de capacitatea de producție a fiecărui țăran. Acei țărani care încă nu dețineau suprafața de pământ la care aveau dreptul urmau să primească un supliment, dar [...] cei de la sate ale căror ocupații nu erau legate de agricultură și care nu făcuseră *clacă* primeau doar de o casă și o grădină. Legea limita, de asemenea, suprafața de pământ disponibilă țăranilor la două treimi din moșia proprietarului. Pădurile, element esențial al bunăstării economice a multor gospodării, nu intrau în aceste calcule. Legea mai desființa [...] dări și obligații în muncă pe care țăranii le aveau de secole față de moșieri. [...] După reformă, moșierii, împreună cu statul încă mai dețineau aproximativ 70% din suprafața arabilă și pășuni, în timp ce proprietatea țărănească [...] reprezenta cam 30%. [...]

[Alexandru Ioan] Cuza a făurit planuri ambițioase de înzestrare a noului stat cu instituții moderne. El a acordat o atenție deosebită sistemului juridic, pe care era nerăbdător să-l reorganizeze în conformitate cu nevoile unui stat european. Demnă de semnalat a fost promulgarea unui nou Cod civil în 1864, care asigura individului libertăți personale, garanta egalitatea tuturor cetățenilor în fața legii și apăra proprietatea privată. În scopul formării unei populații informate și productive, el a propus ca învățământul să fie accesibil tuturor claselor sociale [...]. În acest sens, a promulgat legea învățământului general din 1864, care reglementa instruirea la toate nivelurile, acordând o atenție particulară învățământului primar prin stabilirea principiului de gratuitate și obligativitate a acestuia.”

(M. Bărbulescu, D. Deletant, K.Hitchins, Ș. Papacostea, P. Teodor, *Istoria României*)

Pornind de la această sursă, răspundeți la următoarele cerințe:

1. Numiți conducătorul statului român precizat în sursa dată. **2 puncte**
2. Precizați secolul la care se referă sursa dată. **2 puncte**
3. Menționați, din sursa dată, actul legislativ prin care se urmărea reorganizarea sistemului juridic și anul promulgării acestui act. **6 puncte**
4. Menționați, din sursa dată, două informații referitoare la „legea învățământului general”. **6 puncte**
5. Formulați, pe baza sursei date, un punct de vedere referitor la legea rurală, susținându-l cu două informații selectate din sursă. **10 puncte**
6. Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia un proiect politic elaborat în perioada 1801-1858 a contribuit la constituirea statului român modern. (Se punctează prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.) **4 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Elaborați, în aproximativ două pagini, un eseu despre autonomii locale și instituții centrale în spațiul românesc (secolele al IX-lea – al XVIII-lea), având în vedere:

- menționarea a două autonomii locale atestate în spațiul românesc, în secolele al IX-lea – al XI-lea;
- menționarea a două caracteristici ale autonomiilor locale din spațiul românesc, în secolul al XIII-lea;
- precizarea unui stat medieval din spațiul românesc extracarpatic și prezentarea unei instituții centrale a acestuia în secolele al XIV-lea – al XVI-lea;
- formularea unui punct de vedere referitor la evoluția unei instituții centrale din spațiul românesc în secolul al XVIII-lea și susținerea acestuia printr-un argument istoric.

Notă! Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** eseului, **evidențierea relației cauză-efect**, elaborarea **argumentului istoric** (prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.